

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiiu la expeditorul foiei, pe afară la S. R. poste cu bani gata prin scrisori franceze, adresate către expeditor. Prețulu prenumeratiunei pentru Săbiiu este pe anul 7 fl. v. n. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 82. x

ANULU XXIII.

Săbiiu 1628 Octomvru 1875.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe anul 8 fl. v. n. și pe o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru princip. și țări străine pe anul 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru întâia dată cu 7 cr. și pentru a doua dată cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. n.

Comentariu la situațiune.

Este posomorita icon'a ce ni-o infățișează situațiunea financiale actuală a țării noastre. Lectorii noștri cunosc din impartășirile de până acum preliminarulu bugetulu, care va trece prin sit'a comisiunei financiale fără de a primi nisce modificări esențiale. Modulu acest'a de economie, practicatulu dela inaugurarea erei constituțiunale cu o consecuență de feru, va aduce țier'a de siguru la ruin'a financiale. Improvisările pripite și neprecugetate, provenite din zelulu orbu de a se vedea deodată la nivelulu desvoltărei europene, fără de a calcula cu factorii pozitivi ai vieții, au pus în spinarea poporulu imposite, a căroru sarcina 'lu stremba la pamentu. O nemulțămire generale se vede în toate clasele societății. Resultatele așteptate dela fusiunea partideloru parlamentare suntu numai iluziuni, nice avansamentulu ministrulu de interne C. Tisza la stralucitulu postu de ministru presiedint'ă nu schimbă intru nimic fati'a posomorita a situațiunei. Lucru firescu. Până cându nu se facu reforme radicali în vieti'a intrăga a statulu, reforme, cari se corespundă adevărateloru trebuințe ale poporulu, iera nu unei idei de predilecțiune națiunale care nu se pôte traduce în fapta, până atunci financiele țierei nu voru veni la stadiulu normalu.

Ci că sa nu aparem pesimisti, prezentăm lectorilor noștri opiniunea unui organu de publicitate maghiaru, „Pesti Napló“, care ne infățișează situațiunea intr'o lumina foarte nefavorabilă.

Elu scrie:

„Noi suntemu foarte seraci, prețulu pamentulu nostru scade, venitululu seu se micșiorează. Economii noștri au venitulu prin marimea datorieloru intabulate, și a datorieloru cambiali, prin efințatatea producteloru și prin creditulu celu scumpulu în pericolu, de a-si pierde averea. Padurile și baile noastre nu aduc nice unu venitulu, în toate dilele anucia unii comercianți și industriali concursulu și fia care falimentare (cadere) nouă deștepta neincredere, ori ce ramu alu economiei națiunale scade, dovada pentru acest'a suntu urcarea camelorulu și scaderea contribuțiunei de consumu. Numai sarcin'a dariloru creșce, caci insusi statulu este amerintiatu în esistență sea prin calamitatea financiale și nu are altu isvoru de exploatare decâtu saculetiulu contribuțieloru gata de a aduce sacrifice. Cestiunea națiunale economica e, care predominesce astadi raportulu nostru politicu. Cea mai buna resolvere a aceste cestiuni e la tota intemplantarea unu teritoriu vamalu independentu și o banca națiunale ungușcă, dara între idea și realitate este unu abisu largu. Este foarte regretabilă indolență ce domnsce atâtu în poporu câtu și în parlamentu relativu la cestiunea națiunale economica. Noi sentim reulu, dara nu cautamulu loculu unde se afla, nu vindecămulu reulu. Parlamentulu și camerile comerciale nu lucra nimic si tacu. Se pare, ca patri'a e matura pentru evulu cesarismulu. Se pôte ca va veni inca unu tempu, în care o Ungaria mai fericită și mai desvoltată va reprivi cu recunoștința asupr'a lupțeloru, decâtu grandioșe celu putienu grele, între cari o națiune langeda si-a eluptatu o esistență mai buna, dara

se pôte ca va veni și unu tempu, cându posteritatea va contempla cu compătimire portarea unei generațiuni impotente și va da dreptu veciniloru, cari au invinsu acest'a națiune nu prin sânge, ci prin munca, pricepere, moravuri și constanță.“

Revista politica

Cunoșce și publiculu nostru din numerulu trecutulu schimbarea ce s'a facutu în ministeriulu ung. trecendu presiedinti'a dela min. *Wenckheim* la min. *Tisza*. Lângă cele publicate în această materia mai e a se adauge ca ministrulu pentru Croația *Pejacevici*, nu mai remane în ministeriu și va fi înlocuitu prin fostulu banu alu Croației *Bedekovici*. Cu toate ca „Polit. Correspond.“ se grabesce a deminti scirea acest'a, noi o înregistrăm pentru ca se pôte intemplantă că cu tota demintirea sa fia adevărată, celu putienu, intru câtu priveșce voi'a unoru cercuri mai înalte.

Imperatulul Germaniei s'a rentorsu din caletori'a sea italiana și a sositu în Berlinu. În lipsa de alta materia, unele foi nemțiesci polemiză între sine ca Bismark din caus'a bôlei n'a insocitu pre imperatulul nemțiescu în Itali'a seu dora din alta causa. Se susține de o parte ca Bismark este și a fostu deplinu sanatosu, inse n'a votu sa se intalnescă cu unu regimulu carele n'a vrutu sa-lu spriginască în lupt'a sea contr'a papismulu. Partea cea sanatoșă a presiei nemțiesci nu gaseșce în motivulu acest'a nici o ponderosită și dice ca, decâtu Bismark, din caus'a acest'a n'a insocitu pre imperatulul Wilhelm, reu a facutu, pentru ca dela regimulu italianu, că dela ori-care altulu, nu se pôte pretinde că sa urmeze asiă precum au urmatu celu nemțiescu.

Dealtmintrea caletori'a imperatulului germanu și fără de Bismark a avutulu multe momente de însemnatate. Reproducemu acum, de-si mai târziu, toastele cele mai semnificative dela prandiulu de gala din 19 Octombru: Regele Victoru Emanuelu a disu:

„Beau intru sanatatea Majestății „Sele a imperatulului nemțiescu, a iubitulu meu frate, a scumpululu meu „ospe și amicu, intru sanatatea Majestății Sele imperatesei și a întregi „familie regesce imperatesce și regesce „prussiane! Permite-mi Majestate că „la ocașiunea acest'a fericită sa fiu interpretulu acelu dorinție, cari le „nutrescu italianii împreună cu mine „pentru fericirea Majestății Tele, pro- „sperarea Germaniei și pentru deap- „rurarea amicitia între ambe națiunile.“

Imperatulul Wilhelmu a răspunsu: „Multiamescu pentru cuvintele ce „Majestatea Ta le-ai adresatu mie. Sum „prea fericitu ca în fine totusi amu „pututu sa corespundu datorinției ce „am avutulu în urm'a placutei visite „ce mi-ai facutu Majestatea Tea in- „inte cu doi ani. Sum aduncu mis- „catu de primirea ce avui în această „țiera frumoșă din partea Majest. Tele. „Sci ca simpatihiele între Germani'a și „Itali'a și referințele personali d amici- „tă, ce din fericire exista între noi voru „asigură durabilu pacea europeană. Me „magulescu bucuros cu speranță, „ca referințele aceste voru remane „pentru pururea asiă cum suntu astadi și „cu dorință acest'a beau intru sana- „tatea Majestății Tale!“

Despre evenimentele din suduo-

tulu Europei gasimulu în „Voc. Cov.“ următoarele:

O corespondință din Belgradu adresată diariulu „Allgemeine Ztg.“ ne pune astadi în pozițiune a cunoșce mai de aproape caracterulu și tendințele actualulu ministeriu din Serbi'a. Astfelu ea dice ca: după caderea ministeriulu Ristici se pareă siguru pentru tota lumea ca unu ministeriu conservatoriu va lua loculu ministeriulu demisionatu și se așteptă venirea la putere a d-lui Marinovici, care, după parerea tuturor'a trebuia sa fie însărcinatu cu formarea noului cabinetu.

Este adevăratu ca unu apelu facutu la d. Marinovici, în circumstările actuale, aru fi fostu unu jocu îndrăgnetiu; inse această eventualitate n'aru fi oferitu cu toate acestea nimic imposibilu, în vederea confienței ce principele Milanu avu în luminele dlui Marinovici; cu toate acestea principele n'au avutulu curajulu sa arunce unu disprețiu Scupcinei prezentându unu ministeriu conservatoriu. Fiindu inse ca între Marinovici și Ristici nu eră posibilu se gasi o nuanță care se pôte reprezenta noulu cabinetu principele a votu celu pucinu sa aiba în fruntea cabinetulu o persoană care sa i fie mai agreabilă. Pentru acest'a a însărcinatu cu formarea noului cabinetu pre d. Kaljevici, care, în calitatea sea de presiedinte a Scupcinei, se bucura de o autoritate asupr'a spiriteloru, inse care, de alta parte, în calitatea sea de omladinistu ardentu este pôte mai multu de câtu d. Ristici pentru partidulu de acțiune. — Dintre toate persoanele noului cabinetu d. Tikomir Nicolici, ministrulu de resbelu, e celu mai resolutu pentru lupta Apoi vine d. Milovanu Iancovici, ministru de finanțe, care, în revoluțiunea din Decembru 1858 și mai târziu că emigratu în Ungari'a meridională, a jucatulu în Omladin'a unu rolulu importantu. — D. George Pawlovici, ministru de esterne, e de asemenea omladinistu, și ori cine și aduce aminte ca, că profesoru, suntu acum 5 ani, la școl'a superiōra din Belgradu, și a perdutu postululu din caus'a sentimenteloru sêle omladiniste. Ceia-l'alti ministri suntu fără coloru distinsă, inse apartienu majorității Scupcinei.

În aceste condițiuni, noulu cabinetu serbu se pare a fi totu unu ministeriu de acțiune; singur'a diferență inse ce se pôte stabili e ca noii ministri suntu personalmente mai agreabili principelulu de câtu d. Ristici și vechii sei colegi.

Astfelu e starea lucrurilor în Serbi'a, care pentru noi, în împrejurările actuale, a fostu busol'a după care ne orientamulu în miscarile din Hertiegovin'a, și de aceea amu urmăritulu cu preferință ori ce fasa a situațiunei în acestu principatu.

Acum în lipsa de ori ce noutăți de pre câmpulu insurecțiunei, ne vomu grabi a comunica lectoriloru ca trupele turcesce sosite până astadi în Hertiegovin'a se ridică la 15,000 omeni. — Dela Kleck până la Focciu totulu este arsu; mii și mii de locuinti suntu incendiate, animalele înprăscate furate seu tăiate. În aceste părți nu se mai vede de câtu unu desiertu întinsu pre care nu se aude de câtu urletulu câniloru! . . Ieta efectele unei administratiuni despotice și inice! Mai întâiu rescol'a și apoi pustiulu. . .

Stinsu-sêu inse insurecțiunea aci? Sa așteptămulu.

Unu faptu de care a începutu sa se ocupe, și se va ocupa inca multu tempu, diarele din străinătate, este caletori'a imperatorulu Germaniei în Itali'a. Guvernulu și poporulu italianu dau mare importantia acestui evenimentu și se întrecu în a-si areta recunoștință și respectulu către marele monarchu prin alu cărui concursu, visulu de aurulu lui Dante, Machiavelli, Cavour și Garibaldi, s'a îndeplinitu: Rom'a este capital'a Italiei!

Fără sa uite ceea ce datorescu Francei și imperatorulu ei, poporulu și guvernulu noului regatu au sciutu sa se mentina la înalțimea poziției delicate ce evenimentele le-au creatu în fati'a a două puteri binevoitoare.

Scirile telegrafice pre cari le publicămulu mai la vale ne spunu ca imperatorulu Germaniei este dejă ôșpele regelui Italiei la Milanu. Intemplantarea a fostu entusiasta. Poporulu în fati'a palatulu s'a întrecutu în ovatii. Imperatorulu insotitu de Regele s'a prezentatu de mai multe ori în balconu, pentru a raspunde strigărilor de bunavênire și recunoștință ale italianiloru.

Din scirile ce amu publicatu dilele trecute, cetitorii sciulu ca principele Bismark a fostu opritu de medici de a insoti pre imperatore. Lumea politica italiana tiené multu a salută pre marele cancelarulu în Milanu. Această lipsa inse, avendu o causa independentă de vointi'a acestei mari figuri a tempului, nici o umbra de nemulțămire nu pôte sa-si aiba loculu.

În privință acestei intalniri, eata cum se exprima „Coresp. provinc.“ din Berlinu:

„Imperatorulu Germaniei va trece Alpii, dilele acestea, pentru a locui, că ôșpe alu Regelui Victoru Emanuelu și alu poporulu italianu, în vechi'a capitală a Lombardiei.

„De multu imperatorulu avu în inima de a întorce visiti'a ce acum doi ani, în circumstanțe importante, i-a facutu Regele Italiei, și regretă multu ca a trebuit sa asculte de resonele imperioșe cari 'lu impedecau de a împlini îndata hotărârea sea.

„Decă imperatorulu n'aru fi stăruitu în dorință lui, în intenția ferm'a ce avu în această privință, simțimintele simpatice cu cari poporulu italianu așteptă visiti'a sea, l'aru fi îndemnatu totu-déun'a a reluă ide'a vechiulu planu. Cu câtu în fine amânarea visitei imperiale nascea ici și colo, interpretări politice retacoite, cu atâtu mai viu imperatorulu dorea de a puté marturi în faptu ce prețiu mare pune, elu insusi și în numelu poporulu germanu, pe relațiile amicale ale Regelui Italiei și poporulu seu.

„Visiti'a Regelui Victoru Emanuelu la Berlinu, în 1873, atestase ca politic'a de pace europeană, tare întemeiată, în anulu precedentu, de cei trei imperatori, afla și în Itali'a o deplina încredere și o franca aderare.

„Visiti'a actuală a imperatorulu Germaniei la Milanu, a cărei importantia, chiaru după cugetarea monarchulu, se arata prin participarea cancelariulu Imperialu, principele de Bismark, și a marelu maresialu, comitele de Molke, — va avé valorea unei confirmări noue despre întielegerea și unirea politica ce aliara pre

statele mari din Europ'a pentru mantinerea si consolidarea păcii. Căndu această politică comună vine tocmai în septamănilor acesteia să probeze puterea ei, înlatându pericolele cari amenințau unu din tiermurile cele mai dificile ale politicei internationale, trebuie a salută cu atătu mai mare bucurie ori-ce evenimentu politicu în care se pôte recunósce o nouă desvoltare a acestei mari lige de pace.

„In sensulu acest'a intelnirea imperatoriului Germaniei cu regele Italiei nu mai este de indoitu ca are o inat'a importantia politica de care amendouă popórele cari, la Milanu, 'si dau mân'a prin persón'a suveraniloru lor, au asemenea o deplina consciintia.

„Poporulu germanu insotiesce pre augustulu si veneratulu lui principe cu dorintiele lui cele mai vii si cu siguranti'a ca intăiulu imperatoru alu Germaniei care trece Alpii fără alta gâdire decâtu aceea a unei sincere amicitiu pentru Itali'a, va află în impresiile si esperinti'a locuirei seile în acea tiéra garantii noi pentru tendinti'a comună a celoru două popóre cătra scopulu celu mai inaltu alu desvoltării politice si intelectuale.“

Cetimu în „Tr. Carp.“ de duminica: Ce facemu în starea actuală a Turciei?

In ipotes'a ca Turci'a aru stă fórtu reu în privinti'a financiara, ca aru fi dispusa sa platésca numai pre jumetate din interesele si amortizarea detoriei interioare a statului; în ipotes'a ca două milioane franci aru fi actiuni în Romani'a la drumurile de feru turcesci; în ipoteză ca Turci'a aru voi sa 'si platésca numai pre jumetate datorile, nu aru fi timpulu sa înceapă o desbateru prealabile mai intăiu între legistii nostri, si apoi, pre cele lamurite, sa vie si desbateri în cameri, deca aru fi dreptu sa mai urmam noi cu plat'a intréga a tributulu către Turci'a?

Si cu această ocaziune, nu aru fi óre oportunu sa amintim Turciei ca tributulu acest'a s'a platitu anume, secolu întregi, pentru paza integrității teritoriiloru staturiloru române, tiér'a românésca si Moldov'a, precum se aflau ele sub Mircea si Bogdanu?

Bugeaculu, Basarabi'a si Bucovin'a, Borseculu si pâna în Mehadi'a si Cern'a, apartinêu Romaniei pre

căndu s'a facutu acestu contractu sinalegmaticu de buna voie cu inalt'a pórtă, căci vorb'a chiaru de capitulatiuni, nu aru fi proprie lucrului, deca amu voi sa 'i damu unu sensu de supunere. Dara, pre atunci tóte tractatele inaltei Porti, cu ori-care suveranu europénu si chiaru cu Francois I, prin care tractate se dobendéu drepturi ale acelu suverani în Turci'a iéra nu ale Turciei în staturile acelu suverani, se chemau capitulatiuni.

Terminii politici, diplomatici, comerciali, etc., 'si au schimbatu sensulu lor adevératu în diferite epoci si, pre atunci, capitulatiuni, cu pórt'a mai alesu, însemn'a tractate.

Noi ne-amu tienutu strictu de îndetoriirile nóstre adaogându chiaru de mai multe ori la tributulu primitiv, si suferindu diferite abuzuri în tierile ce ajunsera sa se numésca si sa fia adevératu grânare ale devletului. Belicurile si belicii ajunsesera legi eventuale în tiéra. Pórt'a si a tienutu strictu obligatiunile ei către noi? Se pôte cá într'unu contractu sinalegmaticu, numai o parte sa fie obligata sa si tie îndetoriirile si ceialalta nu?

Dobrogea, Bugeaculu, pentru-ce facu parte integranta din Turci'a? Basarabi'a, de ce s'a datu Rusiei? Bucovin'a, cum s'a daruitu Austriei? Tóta trimb'a muntiloru, pre totu arculu Carpatiloru, cum s'a lasatu calcari, séu constatatu neconținutu chiaru sub domni fanarioti de comisari turci si austriaci, sub Alecu-Voda-Ghic'a, etc., etc., pâna mai alalta eri, sub dinastie chiaru?

Asemenea nepastuiri se potu tolerá în dreptulu ginteloru de cătra unu statu mai mare asupr'a unui statu mai micu, autonomu si cu administratiune libera, fără consimțimentulu seu?

Acésele câte-va idei, nu aru fi óre de locu tempulu sa le ia în desbateri mai intăiu legistii tieriei, si apoi si legistii, si publicistii Europei spre a fi lamurite candu se voru regulá afacerile Turciei Européne, care regulare nu pôte se mai fie acum fórtu departe?

Acésele suntu cestiuni fórtu serióse, fórtu nationali; si vorba multa din parte-ne aru puté sa le ingaléze în locu sa le lamurésca. De aceea confienti în patriotismulu publicistiloru si legistiloru nostri, ne marginim a le emite numai, asteptandu sa vedemu ce valóre voru luá mai intăiu în ju-

diciósele talente a le patriei nóstre comune.
Cesaru Bolliacu.

Publicarea protocoaleloru a cărtiloru funduarie în Transilvani'a.

(Urmare.)

III.

Cu privire la trébile si afacerile oficióse, care se voru începe cu 1 *Novembre 1875* la fia-care din judecatoriile susu însemnate se emitu urmatoriile provocatiuni si dispositiuni:

1) Se provóca tóte persónele, cari în urm'a vre-unui dreptu de proprietate, de pemnu ori de arenda, avutu înca pre tempulu autenticării protocoaleloru cărtiloru funduarie séu celu putienu castigatu înca înainte de 1 *Novembre 1875* credu ca potu se pretinda vre-o îndreptare, întregire, descriere, adaugere, séu stramutare în protocoalele cărtiloru funduarie, fia în privinti'a compunerii corpului funduaru séu a relatiuniloru de posesiune intabulate: cu aceste pretensiuni pâna inclusive la 30 *Iuniu 1876* cu atătu mai vertosu sa le insinuedie, cu cătu la din contra acele spre daun'a unui alu treilea, care pre temeulu înscrieriloru cuprinse în protocoalele funduarie, încependu dela 1 *Novembre 1875* va castigá cu credinti'a buna alte drepturi tabularie, nu se voru luá mai multu în consideratiune.

Acésele insinuare are a se întinde pre tóte drepturile de posesiune înca necuprinse în protocoalele funduarie, fără osebire, ca óre acelea în cărtile vechi esite séu nu esite din usu, ori în fasiuni funduarie séu alte cărti, fóie si registre suntu cuprinse ori ba, si ori a intinsu o partida în privinti'a transcrierii de posesiune a vre-unui bunu castigatu rogare la vr'o judecatorie, si judecatori'a a decisu asupr'a acestei instantie, ori ba.

Deci îndetorierea spre insinuare cade mai alesu pre tóte acele persóne, ale căroru drepturi de posesiune la comisiunea localisării nici prin sine, nici prin reprezentanti denumiti de comisiune s'au adusu în valóre; séu cari nu au fostu în stare dupa regulele localisării a-si legitimá afirmatulu dreptu mai tare de posesiune ori de composesiune în contr'a posesorului fapticu aflatu prin comisiune si inserisú în protocoalele funduarie; pretensiunea lor adusa înainte fia însemnata în proto-

coalele funduarie séu în protocolulu generalu de pertractare, ori ba.

2) Mai departe tóte persónele, cari: a) pre realitătiele înscrise în protocoalele funduarie dupa detiermurirea pré inaltei patente de avicitate din 29 *Maiu 1853*, si-au adusu în valóre dreptulu de avicitate séu de rescumperare pemnorale, au sub altu titlu legitimu si-au însusitu dreptu de proprietate, séu căroru;

b) dupa otarirea aceleiasi patente de avicitate li se cuvine terminu mai lungu spre realizarea dreptulu de rescumperarea pemnorale, prin ast'a se provóca aceste pretensiuni pâna celu multu la 30 *Iuniu 1876* inclusive, spre încungiurarea urmáriloru de dreptu amintite mai în susu sub punctulu 1-ii a le insinué, si în casulu amintitu sub a) procesulu de dreptu pendentu, spre adnotare în protocolulu funduaru, séu dreptulu recastigatu pre calea legale spre transpunere în acela'si; iéra în casulu b) dreptulu de rescumperare pemnorale, ce li se cuvine înca spre însemnare în protocolulu funduaru a-lu legitimá cu documente autentice.

3) Asemene tóte persónele, cari pre bunurile nemiscátore improtocolate séu si-au castigatu dreptulu de prioritate, pemnu, servitute, au alte drepturi prin intabulári, însemnári si adnotatiuni, ori conscrieri pemnorale judiciari, séu pâna la 1 *Novembre 1875* înca si voru castigá, se provóca aceste drepturi din scopulu înscrierii lor în fóia sarcineloru corpuriloru funduarie pâna celu multu 31 *Octobre 1876* inclusive cu atătu mai siguru a le insinué, cu cătu din contra dreptulu priorității castigate mai înainte si-lu voru perde; pre căndu din contra facendu insinuare la tempu convenitu, dreptulu de iutaietate castigatu pâna la 1 *Novembre 1875*, voru remané în valóre fatia si cu acei castigatori si creditori ipotecari noii, cari au castigatu dreptu de proprietate séu de pemnu dupa diu'a acum mentionata.

4) Acelea pretensiuni, care se basédia pre deobligamintele urbariale, séu alte referintie de acea natura, regulate prin patent'a din 21 *Iuni 1875* edata în fóia de legi imperiale, bucata LX, Nr. 151 suntu eschise dela provocările edictale spre insinuare si demonstrare, precum si dela pertractările obicinuite în urm'a edicteloru fără deosebire, fia acele în protocoalele de localisare prenotate, ori bá.

pre Iis. din liber'a-le voia dóra cá din necredinti'a, ei ca β) au fostu dimisi de Iisusu, si apoi iérasu au fostu chiamati fiinduca au crediutu intr'ensulu.

Nu numai ispit'a ei si invetiaturile lui Iis. urmate nemijlocitu dupa ispita (în Capernaum si giuru) le retace evangelistulu. Si totu ce descriu sinopticii asiá de pre largu (Mat. 4, 18 — cap. 12 seq. Marcu 1, 16—2. seqq. Luc'a 4, 15—8, seq.) atătu cu privire la rechiamarea apostoliloru, cătu si la activitatea lui Iisusu în Galilea si în specia în Capernaum, amintesc facendu alusiune numai la numele locului de activitate, la invetiacei si rudeniile lui Iis.

Sa nu perdemu din vedere nici aceea împregiurare, ca evangel. nu numesce pre invetiacei în tóta Evangelia sea decâtu séu unde se petrece vre-unu evenimentu prea însemnatu (3, 22. 4, 5. 6, 9. 1. 11, 7 seq. s. a.) séu cându Iisusu le dá invetiaturi speciale (c. 13—16, 18), — în urm'a cărei'a, numirea de invetiacei n'aru avé nici unu sensu, deca n'aru fi cu alusiune la chiamarea lor, descrisa de sinoptici. Ca evangelistulu amintesc de mergerea în Capernaum a maicei seile si a fratiloru sei se explica atătu de sine, cătu si cu ajutorulu sinopticiloru. Iisusu întorcendu-se dela ispita, mai intăiu la Nazaretu — unde ii erá locuint'a familiei, — iéra de acolo mergendu la Capernaum (Luc'a 4, 16, 31. Mat. 4, 13)) fu insotitu de

TEISIÓRA.

Studii essegetice.

Sectiunea II-a.

CAPU II—IV.

Cele dintăiu minuni a lui Iisusu în Galile'a, Samari'a si Iude'a.

Capu II Vs. 1—11.

(Urmare.)

Capu II. Vs. 12.

Iisusu se pogóra în Capernaum, (sosingu dela ispita).

Dupa acést'a, mai bine: *dupa aceea* (*μετά τούτο*, ori *μετά ταύτα*) este unu terminu usitatu de evangelistulu în acele locuri, unde dá lectorului se intieléga, ca s'au mai petrecutu alte evenemente istorice, pre cari densulu nu le naréza — din punctulu seu de vedere si cari suntu de altmentrea petrecute la sinoptici. — De comunu la evang. Ioanu — terminulu *μετά τούτο* ori *μετά ταύτα* presupune unu tempu mai îndelungatu petrecutu între evenimentulu precedentu si urmatoriu, si e întrebuintiatu numai spre a aduce în legatura istorica pre unele cu altele. Nici decâtu *μετά ταύτα* ori *μετά τούτο* nu se pôte interpretá cu indata, numai decâtu dupa acést'a întemplantu, ei dupa óre care tempu de septamani séu chiaru de luni — s'a întemplantu cutare evenimentu ce se descria.

Cumca evangelistulu prin *μετά*

ταύτα séu *μετά ταύτα* aci, cá si în 3, 22. 5, 1. 7, 1. 21, 1. nu întielege tempulu celu mai de aprópe de o di séu chiaru o septamána — dupa cele istorisite, ei unu tempu, unu intervalu mai însemnatu, se vede din aceea împregiurare simpla, ca:

a) unde este vorb'a de tempu mai scurtu; de óre, tempulu dilei, de o di, dóue, trei, patru, cătu si mai lungu de siese si chiaru de optu dile, cum aceasi di, ór'a a 10 1, 39 de diminétia 20, 1. acea di, sér'a 20, 18. 19. nópte: 13, 30. în diu'a urmatória, a dóu'a di; 1, 29. 35. 43. 6, 22, 12; 12 — dupa dóue dile; 4, 40. 43.; a trei'a di: 2, 1.; dupa patru dile: 11, 17. 40. unu tempu de 6 dile: 12, 1.; si chiaru de 8 dile: 20, 26. — evangelistulu descria cu tóta scrupulositatea si securitátea;

b) singuru acestu terminu — *μετά ταύτο μετά ταύτα* — interpretatu precum amu disu — ne face se întielegemu activitatea lui Iis. de patru ani, dupa cele patru serbatori (pasci), căci deca s'aru interpretá cu indata séu dupa óre care tempu scurtu tóte le-amu confundá, si activitatea lui Iis. impartita la Ioanu dupa patru pasce (12, 13, 23. 5, 1. 6, 4. 11, 55) n'aru avé lipsa nici de unu anu. Asiá dara dupa aceea, dupa acestea, ori dupa acést'a, presupune unu intervalu óre-care de tempu mai îndelungatu, de siguru mai multu decâtu maximulu de 8 dile desemnatu de evangelistulu; iér' de

aci: tempulu dintre minunea descrisa (2, 1—11) si între Vs. 12. suntemu îndreptatiti alu considerá de mai îndelungatu, si nu vomu cadé în pecatu, deca lu vomu pune chiaru de 40 de dile séu mai lungu.

Deca comparamu acum începulu celu laconicu alu Vs. 12. cu descrierile paralele ale sinopticiloru despre petrecerea lui Iis. immediatu dupa ispita, si vedemu consonanti'a lor, ni se aréta de sine ca între Vs. 11 si 12 cade ispit'a si postululu lui Iisusu de 40 de dile în desiertu.*)

Cu mergerea lui Iis. în (pustia) desiertu (dupa Vs. 11), sta în legatura dimiterea invetiaceiloru, pre cari întorcendu-se ii afla lângă mare eserciandu-si meseri'a de pescari, si-i chiama sa-lu urmeze. — Chiaru accentuarea cea batatória la ochi din Vs. 11 „si au crediutu intr'ensulu invetiacei sei“ ne îndreptatiesce sa presupunemu ca evangelistulu a avutu în vedere dimiterea invetiaceiloru si de aci mergerea lui Iis. în desiertu, aretandu a) ca invetiacei n'au parasitu

* Inceputulu Vs. 12: s'a pogorítu în Capernaum, elu si locurile paralele: Mateiu, — dupa 4, 1, — 11: P, 12 seq. s'a dusu în Galile'a, si lasandu Nazaretulu, venindu a locuitu în Capernaum, lângă mare; Marcu, dupa 1 12 seq. 1, 14, a venitú în Galile'a, 1, 21. si a intratu în Capernaum; Luc'a dupa 4, 1. — 13. si s'a întorsu Iisusu în puterea duchului în Galile'a v. 31. si s'a pogorítu în Capernaum.

5.) Terminii edictali prescisi in aliniile precedente, nu admitu nici prorogare, nici justificare ori innoire de procesu.

6.) Protocólele, funduarie publicate se voru considerá si conduce dela 1-a Novembre 1875, incepându cá carte funduarie conforme §. 321 din codicea civile generale: deci incepându dela diu'a mentionata, drepturi nóue de proprietate, ipotec'a ori alte drepturi reali asupr'a bunurilor nemiscatóre introduse in ele, se voru poté castigá si transferi asupr'a altor'a, precum si a se sterge numai prin intabulare legale in acele carti, fára de a derogá inse pretensiunile asupr'a acestoru bunuri nemiscatóre mainainte cástigate, insinuate si legitimate in terminulu edictale.

7.) Prescriptele, dupa cari voru avé de a se indreptá partile si judecatoriele la implenirea si executarea trebiloru si afaceriloru oficióse, insemnate in acestu edictu suntu cuprinse in procedur'a transilvana pentru cartile funduarie, emisa cu ordinatiunea Ministeriului de justitia ddo. 5, febr. 1870 (Archivulu ordinatiuniloru, anulu 1870 fascióra I. si II.)

8.) Acei creditoru, cari prin óre-carea transcriere aru suferi stricaciune cu prioritatea pretensiuniloru loru transcrise séu transcriende, esep-tiunile si facia cu un'a a trei'a persóna le potu realisá inca in siese luni dupa terminulu desiptu in punctulu 3, — adeca pána la finitulu lunci Aprilu 1877, referésca-se acele esep-tiuni la validitatea pretensiuniloru, la încetarea, ori prioritatea loru. — Dupa decurgerea acestui terminu, facia cu o atrei'a persóna nu se voru mai poté realisá asemené esep-tiuni.

9.) Judecatoriele indicate sub II. in afacerile loru voru intrebuintiá sigilulu judecatoriei respective.

Clusiu, 20 Septembrie 1875.

Directiunea r. u. de carti funduarie pentru Transilvani'a.

Societatea academica romana.

Conformu decisiuniloru luate in sesiunea sea din anulu 1875, publica urmatórele concursuri:

A. Premiu Zappá.

Pentru cea mai buna lucrare a unei syntactice române:

ai sei, nu ca dóra acolo erá locuinti'a familiei — acést'a erá Nazaretulu (1, 45.) — ci atrasi de puterea invetiaturiloru si de minunile lui (vedi Mat. 12, 46 seqq. Marcu 3, 31 seqq. Luc'a 8, 19 seqq. cu care ocaziune esprimá marea sentintia: *ori cine va face voi'a tatalui meu, celui din ceriuri, acé'a este fratele meu, si sora si mama* (Mat. 12, 50. Marcu 3, 35 Luc'a 8, 24) si indignatiunea asupr'a perversitatiei omenimei: *nici unu profetu nu este primitu in patri'a sea* (Luc'a 4, 24. Marcu 6, 4. Mat. 13, 57. vedi si Ioanu 4, 44.)*

Numirea de *frati*, nu este a se luá in acelu intielesu strinsu, carele este la noi. Evreii (scriitorii evanghelioru inca au fostu evrei) numiau frati pre toti consangeni, la ei nu erá specificarea consangeniiloru, cá in tempulu de astadi, cu veri, nepóti s. a. Nu numai pre tempulu lui Christosu, dara si in cea mai carunta vechime aflámu acést'a numire, asiá: Avraamu numese pre nepotulu seu Loth: frate, *ca ómeni frati* (in locu de consangeni, rúdenii) *suntemu noi* 1 Moise 13. 9, iér' la 13, 12.: *si s'a despartitu fiacarele de fratele seu* — ad. consangeniiloru între sine; asemena la c. 29, 15 l. cit. *pentruca frate-mi esti. . .* dice Lavan cátra nepotulu seu Iacobu. Iéra neamu (consangénu) se usitá nu-

*) Explicárele de pána aici nu consuna cu explicárele nici unui din Essegetii noi — dupa cálu amu potutu aflá; cu s. s. parinfi n'au cercatu a desluji acestu versu. Eu amu crediutu a nu gresi dandu-mi opiniunea individuala. — vedi si not'a la finea cap. I.

I. Program'a. Partea syntactica a gramaticei române va cuprinde:

1. O introductiune generale, in care se voru stabili prin esemple trase atátu din limb'a propria, cátu si din alte limbi clasice si surori cu a nós-tra, diversele relatiuni in care se potu pune conceptele spre enunsierea cugetariloru, stabilinduse totu-odata si terminologi'a syntactica cea mai buna ce s'aru putea da dupa cele mai nóue lucrári gramaticali.

2. Syntacs'a speciala a limbei românesci, in care sa se desvólte in detalie tóte modurile de expresiune a fiacare'i din relatiunile stabilite in partea generala, cautându sa se dea pentru fiacare din aceste forme de expresiune esémples cuvenite din limb'a respectiva, cum si esemple din limbele analóge limbei romanesci, cautându in fine pre de o parte sa se aléga cele mai corecte expresiuni, éra pre de alta parte sa se puie in vedere solecismii si frasele neadmisibile in limb'a nós-tra.

3. Topic'a romanésca in care se va stabili pre de o parte care este constructiunea romána comuna, iéra pre de alt'a se voru aretá abaterile de acést'a constructiune, punendu-se in lumina, prin esemple indetulatórie, necesitatile de expresiune cari nascu inversiunile constructiunei comune.

4. Regulele detaliate de ortografia, cum si de punctuatiune.

5. Unu conspectu istoricu alu diverselor fase prin care a trecutu limb'a românesca si syntacs'a ei, pentru cá din acést'a sa se traga conclusiunile calitatiloru generali ale frasei românesci.

Acestu conspectu in sa nu se cere de rigóre, ci se lasa in voi'a concurentiloru.

II. Conditiiunile concursului suntu:

1. Marimea opului are sa fia celu putienu de 20 cóle tiparite cu litere garmondu.

2. Terminulu pusu, cându manuscriptele concurentiloru au sa fia tramise societátiei, este 15 Augustu 1876. Manuscriptele venite in urm'a acestui terminu nu se voru luá in consideratiune.

3. Manuscriptele voru fi scrise in modu legibile de mána straina, paginate si legate in fasciculu.

Pre pagin'a inte'i'a voru purtá o

mai pentru numirea gintelor, popórelor, parte straine de Israilu, parte cá rami din fiii lui Iacobu, — de cari (numiri) e plinu Testam. vechiu.

Ca acesti frati ai lui Iisusu au fostu fii ai lui Iosifu dela feme'i'a primora, séu ca au fostu fii din fratii si sororile lui Iosifu, ori veri ai doilea (a VI spitia) — dupa mama — cu lis. nu se scia cu securitate; póte si un'a si alt'a. — *Capernaum* — dupa etimologia: satulu mangaierei — erá situatu lâng'a marea (laculu) Geneza-retului spre sudu dela scurgerea (versarea) Iordanului cam dóue óre. Din cauza ca dupa sinoptici Iisusu si a concentratu activitatea in si in giurulu acestui orasiu, la evang. Mat. ocure sub numele de cetatea sea (a lui Iis. Mat. 9, 1.) *si n'au remasu acolo multe dile*. Constructiunea acést'a e de sine statatória. si ne aternatória de cea precedentá séu de cea urmatória, — asiá precum suntu de independente ambele constructiuni, între cari este asiediata. — Caus'a pentru carea, famili'a lui Iis. n'a remasu tempu mai indelungatu in Capernaum este parte activitatea lui Iisusu din giurulu Capernaumului, in carea este si cuventarea de pre munte (Mat. c. 5, 7.) neamintita nici de Ioanu si nici de Marcu si Luc'a, — si parte apropiarea pascelor, la cari evreii mergeau cu mai multe dile inainte (11, 55. — vedi Vs. 14.)

(Va urmá.)

devisa in ori ce limba, scrisa asemena de mána straina. Aceea-si devisa se va scrie si pre unu plicu sigilatu cu sigilu fára initialele autoriului, in care plicu se va aflá inchisu numele concurentului.

Manuscriptele se voru cercetá si judecá de sectiunea filologica, care va propune societátiei academice, in siediintia plenaria, priimirea acelu'a dintre operate, care va satisfacé programei.

Manuscriptele respinse se voru pastrá in archivulu societátiei, pána ce se voru reclamá de autorii lor, a cároru nume remánu necunoscute, fiindu ca plicurile ce le voru cuprinde nu se voru deschide.

5. Premiulu destinat pentru cea mai buna lucrare va fi de lei 10,000 (franci diece mii.)

B. Premiu Zapp'a.

Conformu decisiunei luata in se-unea anului 1874, se publica concursu pentru cea mai buna traducere a) din Titu-Liviu, libru XXV, capu 1 pána la 13 inclusivu; b) din Plutarchu Sull'a capu 27 pána la finitu, cu conditiunile urmatóre:

1. Traductiunea va fi intr'o limba românesca, cátu se póte de curata si de eleganta, cautându a se reproduce in traducere calitatile autoriului tradusu.

Traductorii suntu dator'i a da note critice asupr'a diferitelor lectiuni ale locurilor obscure din testu, si note explicative asupr'a terminelor tehnici si numelor proprii cari ocure in testulu autoriului.

2. Manuscriptele venite mai tar-diu de 15 Augustu 1876 nu se voru luá in consideratiune.

3. Manuscriptele voru fi scrise cátu se póte de corectu si legibile, in sa nu de mán'a traductoriului, ci de alt'a straina, bine cusute intr'unu fasciculu si paginate. In fruntea manuscriptului se va scrie o devisa in ori ce limba si totu cu mána straina. Pre láng'a manuscriptu se va alaturá si o scrisóre inchisa cu sigilu fára initialele autoriului, adresata presiedintelui societátiei academice si purtându in afara devis'a manuscriptului scrisa totu cu mána straina, iéra in- untru numele autoriului traductiunei.

Manuscriptele se voru censurá si judecá de sectiunea filologica, care va propune societátiei, in siediintia plenaria, adoptarea acelu'a dintre operate care va meritá premiulu destinat pentru aceste lucrári.

5. Manuscriptele nepremiate se voru pastrá in archivulu societátiei pána ce se voru reclamá de autorii lor, ale cároru nume remánu necunoscute, fiindu ca plicurile ce le voru cuprinde nu se voru deschide.

6. Premiulu pentru cea mai buna traducere de 20 pagine va fi de lei noi 120.

7. Celu ce va obtiené premiulu cá celu mai escelente traductoriu ai celoru 20 de pagine de care e vorb'a in articuli precedenti, va fi insarcinatu de societate a face traductiunea autoriului intregu cu premiulu fiesatu de lei noi 120 pentru fiacare 20 pagine.

8. Traductoriulu astufeliu insarcinatu de societate va fi datoriu a urmá lucrarea cu aceeasi diligentia, esactitate, elegantie si puritate de limba cu care a facutu si prob'a premiata.

Elu va fi detoriu a dá pre fiacare anu câte 200 pagine de traducere din editiunea luata de norma.

9. Traductiunea se va esaminá de sectiunea filologica a societátiei, si aflându-se conformu conditiuniloru de mai sus, se va da la tipariu, iéra traductoriului se va respunde remuneratiunea cuvenita.

La casu inse cându traductiunea n'aru coresponde conditiuniloru stabilite, ea se va tramite autoriului cu observatiunile facute de sectiunea filologica si invitatiune de a amendá.

10. Cându traductoriulu, din orice cauza, n'aru mai continuá lucrarea, atunci se va publicá din nou concursu de proba in conditiunile de mai sus.

11. Autoriulu clasicu care trece preste 500 pagine se va imparti între mai multi concurenti ce voru escelá la concursu.

12. Tiparirea autoriului tradusu se va face de societate in 1000 esemplare formatu in octavu ordinariu, cu litere garmondu si pre chártie alba curata, dupa unu modelu alesu de societate.

Formatulu adoptatu, literele si harthi'a aprobate voru servi pentru toti autorii tradusi si tipariti cu spe-sele societátiei.

Pretiuulu unui esemplariu scosu la vendiare se va defige in raportu cu spelele facute cu traducerea si tiparirea lui, asiá cá din vendiare primei editiuni sa iésa si sa se incaséze cu procentele loru toti banii dispensi cu acést'a editiune.

13. Traductoriiloru opereloru premiate de societate suntu liberi a scóte o a dóu'a editiune din traductiunea facuta de densii, inse numai dupa trecerea intáiei editiuni facuta de societate, ei remanu proprietari pe traductiunile lor.

14. Cându societatea va aflá de cuviintia a face o nóua traductiune din unu autoru dejá tradusu si publicatu cu spelele ei, ea va fi libera a procede la acést'a fára cá intáiuulu traductoriu sa aiba dreptulu de a se opune.

C. Premiu A. Odobescu.

Fiindu ca la terminulu 15 Iuliu 1874, desiptu prin a dóu'a publicatiune a acestui concursu nu s'a prezentatu nici unu concurent, se republica concursu pentru cea mai, buna lucrare istorica asupr'a origini Daciloru, cuprindiendu:

I. Cercetári asupr'a popórelor cari au locuitu tierile române de a stâng'a Dunarei mai inainte de concist'a acestoru tieri de cátra Imperatorulu Traianu.

Aceste cercetári voru fi indreptate:

1. Asupr'a geografiei antice a Daciei, din tempulu anterioru asiediamentelor romane din tr'ens'a,

2. Asupr'a origini, denumiriloru si distinctiuniloru etnografice ale popórelor cari au locuitu aceste tieri;

3. Asupr'a religiunei, institutiuniloru, legiloru usuriloru si gradului de civilizatiune ale acelor popóre, avendu-se in vedere si monumentele de ori-ce natura ce s'au pututu pastrá dela densele.

Asupr'a vestigiiloru remase din limbele lor, concurentii voru trebui sa estraga notiuni pre cátu se póte mai complete din autorii antici (Eleni si Latini) cari au atinsu aceste subiecte, si totu deodata sa supuna la critica comparativa plina de atentiune tóte opiniunile principali emise de inventiatii istorici si archeologi moderni asupr'a materiiloru din programa.

Printr'unu asemenea studiu, concurentii voru trebui sa-si formeze o opiniune critica, pre care o voru intemeiá pre argumente sciintifice.

II. Scrierea va avé o distributiune sistematica, ea va fi tradusa, in limb'a romana, cu unu stilu curentu si limpede. Testulu disertatiunei va avé o intindere aprosimativa cá de 200 pagine in octavu de tipariu cu litere garmond. Calitatea si estensiunea noteloru anesate la testu suntu lasate la dispositiunea autoriului.

III. Manuscriptele voru fi tramise la delegatiunea Societátiei academice curatu prescise de mána straina, fára a purtá numele autoriului ci numai o devisa scrisa atátu pre manuscriptu cátu si pre unu alaturatu plicu sigilatu, care va contiené numele si adres'a autoriului.

Disertatiunile voru fi judecate de Societatea academica, care va decerne

premiulu acelei care va fi recunoscuta ca satisface toate conditiunile programului.

IV. Terminulu pusu, cându manuscrisurile concurentiloru au sa fia tramise Societății, este 30 Iuliu 1877.

Manuscrisurile venite in urm'ă acestui terminu nu se voru luá in consideratiune.

V. Premiulu destinatu pentru cea mai buna lucrare este de lei noi 2000, plusu procentele acestor'ă pâna la acea epoca.

(Va urmá.)

Sielimberu in 21 Oct. 1875.

„Din Nazaretu pôte fi ce-va bunu“ (Ioanu cap, 1 vers. 46.)

Dle Redactoru! Precum Natanailu la chiamarea lui Filipu, cá sa véda pre Iisusu, i-a respunsu: „Din Nazaretu pôte fi ce-va bunu“ asiá va cugeta si in presentu publiculu cetitoriu, ca dela Sielimberu, o comuna bisericésca gr. or. putienu impopulata de totu neinsemnata intre alte comune ale archidiecesei. ce se va puté dá spre cetire si publicare.

Departa cá ceriulu de pamentu, inca si mai multu merita amintire lucrarea nóstra din Sielimberu, prelânga Nazaretulu Galilei din care s'au nascutu Christosu, totu ve rogu cá sa binevoiti a dá locu, si acestoru renduri in colónele multu pretiuitulu diariu „Tel. Rom.“ Precum Christosu servitoriulu, celui ce dobandise 2 talanti ii fagaduse asemenea respata cá si celui ce dobandise cincii talanti, asiá credu ca si noi asemenea remuneratiune vomu avé, de-si pôte fatia cu alte comune, cáror'ă li s'au incredintiatu spre fructificare mai multu nu amu amiruitu fára unu talantu. Venindu deci la meritulu lucrului ve rogu dle Redactoru a-mi dá voia de a incepe din torentele lucrării. Dupa primirea cerculariului esmisu din partea Pré Ven. Consistoriu archid. Nr. 2799 a. c. spre aducerea aminte de nou comuneloru nóstre bisericesci pentru infintiarea unoru fonduri parochiale, in duminec'ă din 12 Oct. a. c. dupa finirea servitiului ddieescu iesse stimatulu nostru parochu Constantinu Prie cu desu amintitulu cerculariu inaintea poporului, si dupa o explicare scurta si petrundera, aréta si espune cuprinsulu si insemnatarea lui, adresandu-se apoi cátra poporu, cá pentru de a puté areta mai pre largu, si mai detaiatu scopulu insemnatarea si cuprinsulu cerculariului sa se cadune fiesce-carele in locáitate scólei, si acolo ne vomu puté ajunge scopulu celu santu si sublimu.

Se apropia 2 ore pre cându ne obicimim a merge la biserică si tare putienu convenisera. Dara ce se vedi, dupa ce trecú 2 ore pre cându sciau tempulu vecerniei se ivira din toate partile comunei, fiindu respandite mai multi printre conlocuitorii sasi eata ca scól'a nóstra erá mai plina de barbati, juni si chiaru si femei, neintielegendu bine scopulu adunării lor. Dupa acést'a vine si multu laudatulu nostru parochu si ocupandu-si loculu convenitu ne intempina si ne castiga inim'ă si voi'ă prin o alta cuvintare mai lunga si insufletitorie, facendu asemanare intre starea nóstra din trecut si intre cea de fatia.

In urm'ă acestor'ă da cetire cerculariului desu amintitu cu mai multe explicări. In fine inse cá sa castige bunavoint'ă, curagiulu si putintia poporulu ne reserva putienu tempu spre cugetare, ca cum, prin ce medilóce s'aru puté ajunge scopulu doritu, care ne va servi si nóua chiaru dupa incasarea unei sumulitii de bani, dandu-se spre fructificare fiesce-cărui'ă, dara apoi cu multu mai multi urmatoriloru nostri. Dupa o scurta precugetare unanimu s'au dechiaratu fiesce-carele, ca de ore-ce densii pâna in

dilele trecute nu au fostu liberi de a-si puté castigá realitáti nemiscatóre, respective pamenturi, asiá in naturale nu voru puté esí la nici unu scopu, dara sa se lase in voi'ă membriloru sinodului, ca fia-care se contribuie atátu, cátu 'lu lasa inim'ă si-lu ajuta putinti'ă, inse in bani.

La acést'a stimatulu nostru parochu C. Prie, cá sa incuragieze pre adunanti, si cá cuvintele sale care au muiatu inimile poporéniloru sei spre scopulu menitu au premersu si cu esemplu laudabilu, ca numai decátu s'ă apromisa a solvi pentru inmultirea fondului cu 5 fl. v. a. pre fie-care anu ai functiunei sale de preotu si invetiatoriu. Luandu deci poporulu spre placuta sciintia faptulu acest'ă marimosu si demnu de amintitu. numai de cátu au urmatu inscriere fára exceptiune, incependu cu 2 fl. 1 fl. si cei mai sermani cu câte 50 cr. pre fie-care anu pâna voru trai si asiá dintre cincii-dieci familii 41 s'au inscristu ba unii au si solvitu sum'ă apromisa, incátu s'au strinsu in momentu 27 fl. 60 cr. v. a. iéra restanti'ă se va solvi pâna in diu'ă sântului Nicolau a. c.

Acést'a urmare deci neasteptata si negandita nu putemu a o pune sub obroc si a nu-i aduce nici un'ă recunoscintia, atátu pentru membrii sinodului, cari au fostu intr'unu cugetu intr'o voia si mai intr'o putere, cátu si pentru desupomenitulu nostru parochu C. Prie care au urmatu proverbulu: „Verba movent exempla trabunt.“
Unu contribuentu.

Varietáti.

* (Adunarea scaunale) e conchiamata de nou pe 4 Novembre st. n. a. c. si va pertractá afara de obiectele cunoscute si alegerea a doi deputati la confluxu.

* Atentiune! Subscrisulu crede a face unu servitiu placutu dloru comerciantu romani aducendu-le la cunoscintia: ca opidulu Teiusiu (Tövis) intre Alb'ă-Iuli'ă si Aiudu simte astadi o mare lipsa de unu comerciantu romanu, care sa ocupe locu aci si sa deschida o bacania (bolta) provediuta cu totu felulu de marfa pentru poporulu romanu ce se concentrédia aici (18 comune cu peste 20 mii locuitori) cari suntu siliti a cumperá cele trebuincióse dela 3 armeni, unu ovreu si unu magiaru cu totulu 5 negustori la numeru cari toti s'au ingrasiatu si inavutitu dela poporulu romanu ce se concentrédia aci. — Mare prospectu aci si pentru unu farmaceutu (apotecariu romanu) unu apotecariu — armenu se afla aci, care de 3 ani s'ă inavutitu gradiavu cumperandu-si proprietate onesta. —

Subscrisulu la cei necunocuti pre aici la intrebare de ori ce specia: pôte servi cu informatiuni recerute spre acestu scopu si da mâna de ajutoriu spre a-si inchiriá localitate pentru bacania.

Stremtiu (Diod) p. n. Tövis 14/26 Oct. 1875.

I. Popescu,
preotulu.

* Bibliograficu. A esitu de subtipariu in tipografiá crediloru lui Closius in Sabiuu „Colindele Craciunului si ale Pasciloru séu productiuni cu cântece la nascerea si invierea Dlui n. I. Chsu, la care este adaasu si Colacaritulu séu Vormicitulu usitatu la nunte, adunate indreptate si intocmite de Petru Bancila. Pretiulu 25 cr.

* Cuventulu român „Tata.“ — Cetimulu in dreptulu: Estragemu din cursulu de filologia comparativa tinentu la facultatea pe litere si filosofia de D. B. Petriceicu-Hasdeu, urmatórele importante cunoscintie asup'ă cuventului nostru tata:

„Cuventulu nostru tata, dicu unii, este inca o proba de latinitatea ro-

mâniloru, fiindu-ca si latinesce parintele se putea dice tat'ă séu — ceea ce este totu un'ă — *atta*. Se mai adauga ca spaniolii de asemene numescu pre *tato* tait'ă, pre frate *tata* si pre sora tat'ă; in dialectele italice moderne se regasescu cu acelasi sensu *tata* séu *atta*; in limb'ă reto-româna din Elveti'ă *tatu* insemnédia pre bunicu si tat'ă pre bunic'ă, etc. Dara toate aceste dovedescu ele ore latinismulu lui tata? Nu. La vecinii nostri slavi *tata* se chiéma tat'ă, a cárui'ă sinonimu mai intrebuintiatu *oteti*, rusesce *ateti*, serbesce *otati*, nu este iérasu de cátu unu diminutivu din prototipulu at'ă séu at; la elini tétt'ă si att'ă: la vechii germani totu séu *atto* in dialectele celtice *tatu* si ai aite, etc. De aici se urmedie ore ca vorb'ă aru fi genealogica, inse nu pentru latini in specia, ci pentru toti ario-europeii? Nici de cum.

„Nu ve vorbescu despre semiti si turani, la cari silabele *tatu* si *atu* ne paru cu acelasi sensu de paternitate, dara in privinti'ă cáror'ă somitátile linguistice de astadi banuescu din ce in ce mai multu o inrudire primordiala cu famili'ă ario europea. Voi alergá la neamurile cele mai eterogene. Chinesesce *tatalu* se dice a-to; in limb'ă japonésca totu. La triburile negriténe din Afric'ă, vomu da la Congo preste tat'ă si la Bongo preste tati. In Afric'ă gasiti pretutindene pre „tat'ă“: la Eschimosi — *ata* la messicani — *tatli*, in limbele moxa si sapibocana tat'ă. Oratiunea dominicala la selbatecii paconchi se incepe cu cuvintele: ca-tatu, dintre cari *ca* insemnédia „nostru“ si *tatu* — „tata.“ Si românesce alaturi cu *tata* exist'ă in vechime form'ă *tatu*, conservata in diminutivulu *tat-u-ca*, in numele proprie *Tat-ulu*, *Tat-in*, etc, de cari ne isbim mereu in crisóve si in nomenclatur'ă tipografica. Mai credeti ore in latinismulu lui? Elu nu e latinu, dara nici ario-europeu, ci apartiene omenirei intregi. Romanii l'au adusu din Rom'ă; fia! nu este nici-o proba contraria; este inse totu asiá de posibilu iérasu fára proba contraria, ca ei se 'lu fia capetatu dela daci; totu asiá de posibilu, cá se 'lu fia imprumutatu dela slavi séu dela altu cineva. Chiaru in centrulu Africe séu pre la capetulu lunei nóue, strebunii nostri aru fi pututu avé pre *tata*, fára totusi a purtá in vine o singura picatura de sänge latinu! Este o vorba antropologica.“

* Descoperire archeologica. — „Mesagerulu de Cronstadt“ anuncia ca, in tempulu recunóscerei de curendu operata in stepe de trupele sectiunei rusesce transcaspiene, s'au gasitu ruinele unui orasiu vechiu pre a cárui esitentia nu o cunosea nime-ne pána acum. Dupa cum se asigura, ruinele probéza ca orasiulu posedá o populatiune numerosa sedentara.

S'au gasitu mai multe minarete de architectura araba in fórte buna stare de conservare, gratia unei constructiuni fórte solida. Inscriptiunile ce se gasescu pre multe din aceste ruine au fostu copiate de oficierii colónei de espeditiune si au fostu supuse esaminării orientalistiloru competenti.

Loculu orasiului necunoscutu pórtá urmele unui vastu sistemu de irigatiune, si se gasesce pána acum o apa escelenta de beutu. O traditiune conservata de Turcomani pretinde ca acea regiune a fostu alta data fórte fertila si spune ca erá udata de unu canalu ce aducea apele Atrecului.

* Sinistrele maritime din Aug. 1875. — Sinistrele maritime ce au; avutu locu in cursulu lunei Augustu 1875, cuprindiendu vase de sub toate pavilónele au fostu urmatóriele:

Corábii perdute 74, adeca: 47

anglese, 9 francese, 6 italiene, 3 olandese, 2 germáne, 2 norvegiane, 1 ame-

ricanu, 1 danesu, 1 spaniolu, 1 suedesu. In acestu numeru suntu cuprinse 3 corábii presupuse cá perdute din lipsa de noutáti despre ele.

Vapóre perdute 7, adeca: 5 anglese, 1 belgianu, 1 francesu. „V. Cov.“

Nr. 403/1875.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei gr. or. de a III clasa Gainariu in protopopiatulu Nocrichiu Cincu-mere, la intielesulu ordinului consistoriale din 11 Septembrie a. c. Nr. 2665 se escrie prin acést'a concursu pâna la 30 Octobru a. c. st. v.

[Emolumentele suntu:

1. Portiunea canonica de 3 jug. 150 □ pamentu aretoriu si de fenatiu, lãnga care si proventulu din cimteriu, si lemnele trebuincióse de focu.

2. Dela 40 familii o jumetate ferdela de cucuruze sfermitu, si câte o di de lucru.

3. Totu dela 40 familii stola statorita de sinodulu protopopescu in anulu 1871.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia au a-si adresá petitiunile lor pána la terminulu indicatu la subscrisulu.

Nocrichiu 1 Octomvrie 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

G. Maieru,
adm protop.

(1-3)

Nr. 397/1875.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei gr. or. de a III-a clasa Siorsiu in protopopiatulu Nocrichiu — Cincu-mere, la intielesulu ordinului consistoriale din 11 Septembrie a. c. Nr. 2624 se escrie prin acést'a concursu pâna la 30 Oct. a. c. st. v.

Emolumentele suntu:

1. Portiunea canonica de 10 jug. 707 □ si lemnele trebuincióse de focu.

2. Dela 50 familii câte o ferdela de cucuruze sfarmitu. —

3. Dela 65 familii stola statorita de sinodulu papescu in an. 1871.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia au a-si adresá petitiunile lor in sensulu statut. org. pâna la terminulu indicatu la subscrisulu.

Nocrichiu in 1 Oct. 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

G. Maieru,
adm. papescu.

(2-3)

Concursu.

Devenindu vacanta statiunea invetiatorésca la scól'a confessionale gr. or. din Ungr'ă protopopiatulu Cohalmului Rupei se escrie prin acést'a concursu cu terminulu pâna la 28 Octobru a. c.

Emolumentele suntu: 80 fl. v. a. cuartiru liberu si lemne focale de ajunsu.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune, se binevoiesca a-si asterne petitiunile lor bine instruate la subscrisulu pâna la terminulu susu insemnatu. Ungr'ă in 28 Sept. 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu si inspectorele districtualu de scóle.

Sofroniu Rosic'ă,
parochu gr. or.

(1-3)

Concursu.

In urm'ă ordinatiunei prea Venerabilului Consistoriu archidiececanu, de sub nr. 2501 ex a. c. Concursulu publicatu in nr. 39, 40 si 41 ai „Telegrafului Romanu“ — pentru ocuparea parochiei din Valea-Buldiului, se prolongesce inca pre o luna de dile, adeca pâna la finea lui Octobru a. c.

Abrudu in 28 Sept. 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu

Ioanu Galu
Prof. gr. or.

(2-3)